

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

РІК V. Ч. 99. СЕРЕДА, 12 ГРУДНЯ 1923. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, DECEMBER 12th, 1923. No. 99. VOL. V.

КОНСЕРВАТИСТИ В ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ ПОТЕРПІЛИ ПІДЧАС ВИБОРІВ НЕВДАЧУ.

Втратили около 80 мандатів на рік робітників і лібералів. — Робітники вибрали 185 своїх посів.

ЛОНДОН, 10. грудня. — Опозиція в парламенті, сформування якої про висхідні вибори в Великій Британії вказують, що на всіх 615 посівів вибрано вже дотепер 609. З шістьох виборчих округів нема ще вислуду голосовання. Після партій склад послів представляється так:

Консерватисти	261
Робітники	185
Ліберали	151
Інші партії	12
Разом	609

В розв'язанні парламенту склад послів після партій був такий:

Консерватисти	342
Робітники	144
Злучені ліберали	118
Інші партії	7
Незав'язані місця	4
Правительство	73

Тепер консерватисти понесли великі втрати на рік Партії Праці і лібералів. Між провалившимися кандидатами є Артур Гендерсон, один з провідників Партії Праці. З визначних лібералів провалився Вільям Чорчід, відомий реакціонер, який під час великої війни був воєнним міністром. З консервативів провалилися чотирих міністрів кабінету Балдуїна. Також упали два комуністичні послы в попередньому парламенті — Ньюболд і Сакатвала.

З програмою консервативів заходить тепер питання, котра партія буде на даліше при владі? Консерватисти не мають потрібної більшості в парламенті, щоб самі могли правити країною. Прем'єр Вільям Піпін і його правительство прийде зрештеш до лібералів, або створить коаліцію з лібералами. Це друге є правдоподібніше, так як в разі реєгнації кабінету Балдуїна, король поручив би Рамсею МекДоналду, провідникові робітничої

КАМПАНІЯ ЗА УВІЛЬНЕННЯМ МЕКЛАКЛЕНА.

Независима Партія Праці в Манітобі розпочинає організовану кампанію за освобождение Дж. Б. МекЛаклена та інших робітників, засуджених за участь і провід в страйку майнерів в Новій Шкотії минулого літа. На засіданні провінційної ради партії рішено устроїти ряд протестативних мітингів по цілій Канаді.

Рада ухвалила резолюцію, в якій сильно протестує проти ув'язнення Джима МекЛаклена та інших робітників в Новій Шкотії. Резолюція каже, що їх ув'язнено за страйк, який проголошено в тій цілі, щоб за протестувати проти уживання державою зброї сили в індустріальних спорах.

Копії цих резолюцій передано до прем'єра Канади і державного прокуратора з закликом, щоб вони освободили ув'язнених страйкерів.

СЕНАТ ІТАЛІЇ РАТИФІКУВАВ ДОГОВІР.

РИМ, 9. грудня. — Італійський сенат ратифікував італійсько-канадський торговельний договір.

ШІСТЬ МЕКСИКАНСЬКИХ СТЕЙТІВ ЗБУНТУВАЛИСЯ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА ОБРЕГОНА.

Правительственні війська відібрали назад від повстанців столицю Вера Круз, Джалюпу і місто Вікторію.

ВЕРА КРУЗ, 7. грудня. — П'ять мексиканських стейтів збунтувалися проти президента Обрегона і ген. П. Еліаса Калеса, Обрегонського кандидата на президента.

В стейтах Вера Круз, Сан Луїс Потосі, Чігуагуа, Мічоакан і Тамауліпас військові люди зірвали з федеральним правительством, прогнали всіх правительственних урядників і замінили їх своїми власними людьми.

Від 5 до 6 тисяч жовірів виходило тут вчора звідси на місто Мексіко.

В Вера Круз є сконцентровано 15 тисяч військ, добре озброєних і виступованих. Командант флоту, що стоїть в заливі, шеф маринарки і кілька визначних генералів вислали до президента Обрегона телеграму, в якій заявляють, що в імя добра краю вони постановили взяти на себе оборону інституцій, які тяжко на рушують правительство, репрезентуване Обрегонем.

Мітинг відбувся в домі ген. Г. Санчеса, шефа військових операцій.

Повикливали всіх федеральних урядників.

Генерали і адмірали викликали всіх федеральних урядників і замінили їх своїми власними людьми. В цій місті і в Джалюпі, столиці Вера Круз, усунуто всіх урядників.

Ген. Едуардо Льюйо, командант флоту в тутешнім заливі, виставив іменованому тимчасовим губернатором Вера Круз.

Про подібний рух проти правительства Обрегона доноситься з чотирох інших згаданих стейтів.

Рух проти президента Обрегона ведуть партизани Адольфа де ля Гуерти, Флореса Віллєрєля і Рауля Мадері.

ПОВСТАННЯ СЕЛЯН ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 5. грудня. — Терор польських властей в окупованих землях викликає серед українського і білоруського селянства отверте повстання.

В останніх часах появилися в пограничних повітах повстанчі відділи, які почали робити набіги на двори дідичів. Переказані дітичі передають заряд своїх дібр економам, а самі з родинами утікають до міст.

Добре озброєний відділ розграбив недавно кілька дворів на Волині, інших знов знищив кілька філярків в Гродненській губернії.

Селянство відноситься прихильно до повстанців, добачуючи в них месників за свої кривди.

Польські власти зарядили скріплення пограничної сторожі, підозрюючи, що повстанчі відділи переходять з радянської території.

ОПОЗИЦІЙНА КОАЛІЦІЯ В ПОЛЬСЬКІМ СОЯМІ.

ВАРШАВА, 4. грудня. — Видача сойсом судовим властям трох соціалістичних послів (Марка, Бобровського і Станічка) спричинила утворення коаліції партій, які стоять проти теперішнього реакцій-

НОВИ ГРОШІ С. С. Р. Р.

Уряд Союзу Соціалістичних Радянських Республік (С. С. Р. Р.) випустив в останньому часі грошеві банкноти нового зразку. Вони замінять собою знаки зразку 1923 р.

Ця зміна лише технічного і політично-конституційного характеру. Річ в тім, що знаки з 1923 року були випущені в об'їг від імені Російської Соціалістичної Федеративної Республіки (Р. С. Ф. Р.). Тимчасом з утворенням С. С. Р. Р. потрібні грошеві знаки, що повинні бовязово ходити по всій території союзу і випустити їх повинен уряд нового державного утвору, себто уряд С. С. Р. Р.

Ці нові банкноти встановлюються по всій території С. С. Р. Р., як єдиний союзний грошевий знак, включаючи і Закавказзя, Далекій Схід і догосподарстві Бухари і Хорезма.

НАРОДНА ОСВІТА НА РАДЯНСЬКІЙ ВОЛИНІ.

Першою роботою житомірської Окр. Народної Освіти після районизації було дослідження стаціонарної освітньої справи на місяць. Прослідження виказало, що продинокі освітніх установи як організаційно, так і матеріально дуже різняться поміж собою і тому перед Окр. Нар. Освітою стоїть велике завдання: привести їх хоч трохи до більш менш однакового вигляду. Для виконання цієї справи, справу поставлено в цей спосіб, що всі поділи, адміністративні і фінансові функції передано завідувачу Окр. Нар. Освітою, а догляд поручено інспектурі. На місяць, при районних Виконавчих Комітетах працювали культурно-гуманітарні відділи.

Населення масово претяє до професійних шкіл.

В окрузі минулого року було чинних 489 шкіл, з яких 21 шкільні є семикласові. Діточий рух зростає. Поширюються організації "Юного Спартака". Цього року помічається великий наплив учеників до шкільних і професійних та сільсько-господарських шкіл ізза своєї малої складності не задовольняють усіх потреб населення щодо професійної освіти, яке масово претяє до професійних та сільсько-господарських шкіл. На місяць йде дуже інтензивна праця в справі ліквідації педагогічної та політичної неграмотності на учительських самокурсах, середками яких виявляються семикласові школи.

Справа політичної освіти розвивається також дуже гарно. Округ має 16 селянських будинків, 57 читалень, 14 клубів і 31 пункт ліквідації неписьменності серед селянства. Працюють політично-освітні комітети. В політично-освітню працю втягнено переселенців учительство, з партійних робітників працює в цих всіх установах заледви 30-40 проц.

Затонський про міжнародний стан.

На відкритті Всеукраїнської наради професійної спілки робітників освіти в Харкові Затонський у своїй промові сказав:

Ми вступаємо в смугу "міжнародного жовтня". Російська революція була маленьким епізодом, порівнюючи з

ПІЗНІЙШЕ РУХ ПОШИРИВСЯ НА ОДИН СТЕЙТ, ТАК ЩО ВІН ЗБУНТОВАНИХ СТЕЙТІВ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА ОБРЕГОНА Є ТЕПЕР ШІСТЬ.

Бунтівники попирають Адольфа де ля Гуерти.

Вера Круз є цілковито відтяти від столиці. Потяги не ходять, дороги є заблоквані.

Федеральні війська-машерують на Вера Круз, щоби здати повстання.

Заняли Джалюпу.

ВЕРА КРУЗ, 9. грудня. — Джалюпа, столиця стейту Вера Круз, впала в суботу в руки об'язуючих "революційних" військ.

Повстанці захопили 200 п'яників, між ними ген. Берлянту, полк. Маєра і тимчасового губернатора Анжелю Касаріна.

ФЕДЕРАЛЬНІ ВІЙСЬКА ВІДІБРАЛИ ДЖАЛЮПУ.

МЕКСИКО МІСТО, 10. грудня. — Федеральні війська відібрали Джалюпу, столицю Вера Круз, захоплену в суботу повстанцями.

Війська льюяльни до президента Обрегона, проти котрого повстали сторонники Адольфа де ля Гуерти, держать тепер місто в своїх руках.

Відібрали ще одне місто.

БРАВНСВІЛ, Тексас, 10-го грудня. — Три тисячі федеральних військ з Монтерей під командою генерала Амара зайняли Вікторію, столицю Тамауліпас, і контролюють тепер подільну частину стейту.

Цесар Льюєла де Ляра, губернатор Тамауліпас і сторонник Адольфа де ля Гуерти, є ув'язнений в Вікторії.

Федеральне військо з Монтерей заняло Вікторію в неділю без жадного вистралу.

Польський суд увільнив Махна.

ВАРШАВА, 3. грудня. — Лава присяжних судіїв оправдала відомого бандита Махна, його жінку і кількох його помічників, які були обвинувачені о спробі викликати в Східній Галичині селянське повстання проти Польщі.

Махна і його спільників оправдано задля браку доказів. Розправа проти Махна ще не скінчена. Проти него і його спільників є ще друге обвинувачення. Імена їх обвинувачують о ряд кривавих протижидівських погромів. Дальша розправа розпочнеться на днях і Махна та його спільників задержано в тюрмі.

Затонський про міжнародний стан.

На відкритті Всеукраїнської наради професійної спілки робітників освіти в Харкові Затонський у своїй промові сказав:

Ми вступаємо в смугу "міжнародного жовтня". Російська революція була маленьким епізодом, порівнюючи з

ІТАЛІЯ ВИЗНАЛА СОЮЗ СОЦ. РАД. РЕПУБЛІК.

МОСКВА, 10. грудня. — Тагетти друкують інтерв'ю з соціалістичним представником в Римі Джорданським, в якому посол каже, що призначення Італією Союзу Соц. Рад. Республік можна уважати dokonаним фактом.

ПАРЛЯМЕНТ ОДОБРИВ УГОДУ З С. С. Р. Р.

РИМ, 5. грудня. — Італійський парламент одобрив вчора без дискусії торговельну угоду, що зістала заключена між Італією і Союзом Соц. Рад. Республік.

Соціалістичний посол Джорданський висловив з приводу того надію, що італійське правительство визнасть введові С. С. Р. Р.

ТЕПЕРІШНІЙ СТАН ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

ПАРИЖ, 4. грудня. — Московський кореспондент одного парижського часопису подає, що стан Червоної Армії вносить під теперішню пору 740.000 людей.

З цього числа припадає на піхоту 300.000, кінноту 60.000, артилерію 75.000, неправильні формиції 150.000, маршдарку 35.000, пограничну сторожу 50.000 і чужинські легіони 70.000.

На всесоюзній нараді політробітників армії і флоту, Міханович доказував, що територіальні дивізії — це чудовий боевий елемент і відіграють величезну роль у загальних завданнях Червоної армії.

Нові поклади вугля на Україні з Бахмуту доносять, що на Кураківській ділянці Гришинського рудоуправління виявлено новий шар курного вугля глибиною в 7½ аршин. Поступає багато заяв на право розробки найденого вугля.

ЕКСПЛОЗІЯ РУМУНСЬКОГО ФОРТУ.

БУКАРЕШТ, Румунія, 8. грудня. — В форті Руден, на передмістті Букарешту, відбулася нині рано експлозія. Повідомляють, що підчас експлозії згинуло багато людей.

ОСВОБОДЖЕННЯ ЛЬВА ГРАНОВА.

НЬО ЙОРК, 6. грудня. — Переслухання Льва Гранова і його матері перед діточим судом скінчилося повним увільненням 11-літнього революціонера.

Судія Гойт, який пересудив переслухання, відкинув обвинувачення тайних агентів задля браку доказів.

В КАТАСТРОФІ ЗГИНУЛО 40 МАЙНЕРІВ.

ШЕФІЛД, Англія, 4. грудня. — Підчас катастрофи в майні Монері згинуло 40 майнерів а кількадесятьох було ранених.

Нешастя случилося в наслідок протравлення ливни підчас спустошення робітників в майні. У візках находилось в ту пору 176 майнерів.

Між раненими є велике число ранених смертельно, в наслідок чого число жертв значно зростає.

ПЕРШИЙ РАЗ! - - - ПЕРШИЙ РАЗ!
"КАРА СОВІСТИ"!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА В ВІННІПЕГУ

відіграється

В СУБОТУ, ДНЯ 15-ГО ГРУДНЯ
В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ
славновісну драму в 5-ох діях Гр. Цеглинського п. н.:

КАРА СОВІСТИ

В цій драмі представляється старенького батька і його сина. Ліхй і несовісний сини проганяють на старість свого батька з дому, який, скитаючись поміж чужими людьми, терпить голод і холод. Драма зворушаюча до глибини душі. Отож не пропустіть нагоди побачити це представлення. Приходіть на него якнайчисленіше і кличте своїх знайомих.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ.

Тикети можна набути кожного вечера в Укр. Роб. Домі, а в день представлення при касі.

Заходом Драматично-Співачього Гуртня при відділі Стов. Укр. Робітничий Дім в Вінніпегу

— устроюється —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ГРУДНЯ
В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

Програма концерту буде проголошена в слідуючій числі "Укр. Роб. Вістей".

РАДЯНСЬКІ РЕПУБЛИКИ В 1923 РОЦІ.

(Огляд написаний спеціально для "Укр. Роб. Вістей".)

ЦАРСЬКІ КІМНАТИ.

Ми гуртом направилися в царські кімнати. А гурт нас зібрався порядний, бо крім мене і Китаєць, було кілька українських робітників з Америки, що їхали в Винниці до Комуни ім. Джана Ріда і гурт американських робітників, що їхали в американську колонію Кузбас на Сибіру та гурток російських робітників і студентів.

Перед входом в царські кімнати всім нам дали обуть поверх червонік полотняні постола, щоб не попороти цвяхами підлоги. А коли ми "прибралися", старенький провідник сказав: "Готово". Сам той провідник служив колись всім царям починаючи від Олександра II, знає цілу історію всіх царів і їх особисте життя. Це є сухий сербозітний старик, з хитрим маленькими очима. Говорить помаленьку, розважно, без гурмору, але й жалеє за своїми бумажними хлібодавцями в нім не заміню. Ми йдемо в кімнату Олександра II, на другім поверсі. Розкішні але не великі кімнати. Старик нам пояснює:

— Це кабінет, в якому цар приймав своїх міністрів; а це кабінет, в якому він вислухував Сперанського про нові державні реформи. А ось коло цього стола він підписав маніфест про скасування панщини. Коло цього стола підписував свої маніфести і Олександр Керенський.

Серед присутніх сміх, але старий він моргне.

— Це постіль, на котрій спали царі. А це туалетний кабінет цариці. А ось кімната і постіль, на котрій умер Олександр II.

— Як він міг тут умерти, коли його бомба розірвала на улиці? — питає хтось з гурту.

— Його ще живого привезено і умер він на цій постелі. Він спав на ній через два роки після смерті своєї жни. А ось цей годинник в хвильну смерті свого батька останній наслідник Олександр.

Кімнати багаті, в золоті і сріблі. Дорогі картини, розвішані по стінах і царські портрети. Все не тронуто.

Обійшовши кімнати Олександра II, йдемо на верх в кімнату Миколи II і поспішно, що ведуть наверх.

— А це сходи в кімнату Олександра третього і четвертого — каже провідник.

Дехто з присутніх із здивуванням питає:

— А то скільки було тих Олександрів?

— Як то скільки? — перебиває провідник і тут-же відповідає: — чотири.

— Яких? — питає, наче глузуючи над стариком, той-же голос.

Старик без усмішки серйозно перечислює:

— Олександр Павлович Романов — один, Олександр Миколайович Романов — два, Олександр Александрович Романов — три і Олександр Феодорович Керенський — чотири.

Всі вибухнули голосним сміхом, а декотрі здивовано запитали:

— Не вже ж Керенський жив в цих кімнатах?

— Так, жив в кімнатах Олександра III. Ох, натерпівся ми від нього. Ходили на пальцях, ступити не потрафали — каже провідник.

Ми вже тимчасом в кімнатах Миколи II. Перше йдуть кімнати офіційні, прийомні.

— Це кірсло графа Вітте. На ній він завжди ждав, коли його покличуть до царя. А це ось місце Століпина.

Ми тихенько, в полотняних постолах, переходимо по блискучій підлозі в салідоую кімнату.

— В цій кімнаті Микола II приймав міністрів і тут приймав міністрів і Керенський.

— І носила його лиха година по всіх закармаках — каже хтось з гурту.

Переходимо в особисті кімнати царської сім'ї. Всюди повсюди по російськи. На стінах повсю портретів царів, царич, дітей, генералів... Ціла галерея портретів. На підлозі, на столах і столиках всякі забавки, різні вироби, годинники, шаблі, револьвери, дерев'яні салідатки. Так як в музею. А старий пояснює:

— Це кімната самого Миколи, а це його різні дарунки, що він назбирав, мандруючи по світі, як був ще наслідником. Це ось дарунок японського імператора...

— А шаблюки тої нема тут, що нею японський вартовий розрубав йому голову? — питає якийсь студент. Але старий не відповідає, а пояснює далі:

— В цій кімнаті він завжди відпочивав. Просто бавився цими забавками. Цілі години просиджував з ними.

Далі кімнати жни, дітей. Відтак століви — малі і великі — гостинні, а ще далі великі бенкетні салі. Все в порядку, все на своєму місці. Нічого не тронуто, ні зробавано. Тільки в одних рамах портрет якогось генерала розрубаний шаблею на двоє, а другі рамиця зовсім пусті.

З великої, срібною танцювальною салі вид на Неву. А прямо за Невєю Петропавлівська твердина-форма, в якій довгими роками томидься, умирал революціонери, в яких розстрілювали, замучували на смерть борців за народ. По цей бік Неві були бенкетні, блеск, інтриги, тут найдороз-

ші вина лилися, а там, на тамтій стороні, в темних казавітах лилися слізи мучеників. Тут дрібна, нікчемна, честолюбива зграя по собачому лашшлася довкола царського трона, підставляючи один другому ногу, а там високи, чесні душі, великі в своїй непохитності, повні віри і надії в кращу будучину віддавали своє життя за волю працюючих, гнили в темних сирих застінках за те, що хотіли засвітити сонце правди для покравдженних.

І це було так недавно. Лише шість років тому назад. А декотрі ті

"Надменные потомки..."

Свободы, Генія и правды палачи?"

Де? Нема. Згнули, не змівши своєю чорною кровю кро-

вільних великих мучеників, що гинули за правду в Петропавлівці від руки ката.

Широкими сходами ми збігаємо вниз. Сама середина палати. Внизу стоять сані, брички, фаетони. Цілий обоз. Тут вся господарка. Все амщастється в стінах тої палати.

— Ліворуч на верху — показує провідник — кімнати цариці Катерини і інших царів. Вони також скоро будуть отворені для публіки, але вхід до них буде з Ермітажу, бо вони прилучені до того музею. А тепер дякую за компанію, наші оглядини скінчені.

Ми стиснули нашому провідникові руку, подякували, зняли з ніг полотнянки і поспішили з палати на двор.

Простокор. (Далше буде.)

КОНЦЕРТ В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ.

Частр відбуваються концерти в Укр. Роб. Домі в Вінніпегу, бо майже що неділі. Всі вої гарні, всі вони дуже популярні серед українського загалу в Вінніпегу, про що свідчить завісиди переповнена залі Укр. Роб. Дому. Шкода тільки, що "Укр. Роб. Вісти", крім оголошення і програми, майже ніколи не подають рецензій на ці концерти, як це звичайно водиться в таких случаях.

Я вже зваз на себе обовязок сказати бодай кілька слів про концерт, що відбувся в Укр. Роб. Домі в неділю, 9. грудня.

Концерт цей відіржався від всіх попередніх концертів тим, що у ній не брали участі ні дітвора, ні мандолинові оркестри ні хор драматичного гуртка.

Цілий концерт складався з сольових виступів, декламацій і, чого ще не було на концертах Укр. Роб. Дому, з читання письменницького твору.

Не дивлячись, що програма складалася з поодиноких виступів, вона була досить займалою.

Першою точкою програми був спів т-ки Л. Попович, як виконала в супроводі яна, "Чи не питай мене" та "Когдаб я знал". Про спів т-ки Попович тут не приходиться говорити, бо певна річ, що серед українського загалу в Вінніпегу, а навіть серед українців цілої Канади нема кращої співачки.

Слідуючою — була боева декламація т. Ф. Гордієнко. п. н. "Вперед, брати", поезія-клич бунтующої комісар справедливости Рад. України т. Лебедина.

Третьою з ряду було сольо на скрипці, "Гуморески", яке виконав молодий скрипач т. Гуцуляк. Гуцуляк є любимоць публіки в Укр. Роб. Домі і його викликали ще два рази.

Відтак відбулася промова т. Навізницького, а після промови невеличка пауза.

Першою точкою II. частини концерту був виступ т. Угринюка: дует в одній особі — сам грав (на скрипці) і сам співав. Т. Угринюк своїми влучними гармоністичними куплетами гарно бавив публіку.

Але гвоздем концерту було читання твору т. Ірчана "Княжна". Це читання було тим цікавіше, що читав його сам автор, а з ним і всі присутні на салі. Перед всіма стався ясний образ тої трагедії, що діялася в князми замку на Волині в 1918 році, тобто в перші часи пролетарської революції на Україні. Я не буду тут повторяти, що там діялося, а бажаючих це знати відішлю до книжки т. Ірчана п. н. "Фільми Революції", де є той твір надрукований від тою-ж назвою. Я зазначу лише, що бажання було б, щоби т. Ірчан частіше виступав з своїми творами перед українською публікою в Вінніпегу, і вірю, що це бажання не тільки моє, але і всіх тих, що були минулої неділі присутніми на салі.

Другим моїм бажанням є, з яким, вірю, згодяться присутні, щоби родичі менше брали з собою дітей на концерти, а коли вже беруть, то щоби держали їх при собі і не дозволяли гомоніти. Ми всі любимо дітей, бо і самі були ними, однак бувають часи, коли над дітьми треба вжити трохи дисципліни.

Слідуючими точками програми були: "Ой Морозе Морозенку", сольо-спів, яке виконав в супроводі яна т. Кирстюк; "Клим пияниця", декламація, яку досить влучно віддекламував т. Угринюк, а на закінчення сольо-спів "Ой, маленькій, черешеньки", яке виконав чоловічина, т. Парій, супровано. Це вже також була новинка для присутніх і вони захопали помути ще раз, як то чоловічина співає жіночим голосом.

А коли присутні захопили ще третій раз, то він їм записав баритонем.

Кажу-ж, цілий концерт був боевий, веселий, новий, бо навіть предсідатель концерту т. Шатувальський залувався в тім концерті і не міг часами поїсти зі сцени в двері.

Все було якесь близьке, товаришське, чулась єдність між виконавцями а слухачами. По салідною точку концерту, "Інтернаціонал", на пропозицію т. Шатувальського, виконали хором всі присутні.

Ей богу, славі концерти відбуваються в Українському Робітничому Домі в Вінніпегу. Жаль тільки, що на декотрі з них, як і на цей, про котрий пишу, сяк і не може висіти всіх бажуючих їх послухати.

Присутній.

СПІЛЬНИЙ ФРОНТ.

Нещастя з тою війною! Навчила вона людей стратегії і куди по війні не глянь, все і скрізь чуєш про спільний фронт.

І так, Петрушевич зі своїм шефом "політиків" Назаруком був переконаний від 1918 року до 14. марта 1923, що робить спільний фронт з антантою, хоч вона ними так зафронтувала, що їм аж в очі почорніло, але не Петрушевичів чи Назарукові а галицькій робітничо-селянській масі. В Америці робить Січунський спільний фронт з Чиком, Чиж з українським фашистом у Львові Донцовом, Донцов з інтернаціональним фашизмом в Міншені. Інтернаціональний фашизм з монархами, монархи з папою, та іншими головами церков, а ті з своїми богами. А всі вони проти кого?..

Ці спільні фронти вже розсаджують небогу Європу. Там теж бувають "наші" фронтують. І так: Винниченко з Шаповалом, Шаповал з демократією, демократія з буржуазією, а буржуазія зі всіми, хто є проти інтернаціонального робітничого руху, та проти С.С.Р.Р.

Тих спільних фронтів в кожній країні найдеться так багато, що тільки їм поміститися, як польським маркам тяжко зміститися в 1-ім американським центі.

Я не беруся всіх їх висчислити, але "бігме" мушу згадати ще про один чисто християнський, на перший погляд нестрашний, але все таки цікавий "фронт".

В теперішню осіно-зимову пору іздить "святіша" місія гр.-кат. церкви по містах Канади, з задачею відвертати затрачених овець від бога "страшного" (розумий для поїв страшного) — большевизму, та завести "зіпсованих" синів на лоно матері церкви.

Приїхала ця місія мабуць з Монреалу до Вест Торонто. Почали гудіти безупинно двомовні, зиваючи вірних на місію, зживано різних штукоч, — а

РОБІТНИК І КНИЖКА

Розмова робітника Юрка Косача з робітниками.

Нераз доводилося мені почитати такі слова:

— Та що я буду читати тоту газету або книжку, як я нерозумію її...

Але, як я запитав чи читав він "тоту газету або книжку", то він здвигнув плечима, цвиркнув кризь зуби слиною і відповідав:

— Та читати не читав, але знаю...

І тоді казав я: — Ні братку, раз ти не читав, так ти не знаєш. Ти просто скажи, що за дівиний читати, що тобі не хочеться взяти в руки книжку. Як би ти перечитав, то певно не говоривби так. От говориш про класи. Кажеш "я належу до робітничої класи". А відкиж взялася та клася? І що до такої класи? І відкидо людство почало ділитися на ті рівні, несправедливі класи працюючих і дармоїлів-панів? Чи знаєш ти, коли і як жило людство, що не знало ще класового поділу? Чи знаєш ти товарішу, про так званій племінно-родовий комунізм в давних часах? Чи знаєш про поступенне витворення класових форм в людському життю? Трисягаюся своєю головою, що все це не знаєш. А не знаєш тому, що не читав. Тимчасом хочеш, щоб згнула класова нерівність, хочеш, щоб люди були всі рівними. Це бу-

де, це станеться, але знаєш ко-ли? Тоді, як робітництво і бідне фармерство буде класово свідоме. Той, хто не має поняття відки взялися класи і що таке класи, той, що не вміє пояснити причин і розвою класового поділу, той — не може називати себе класово свідомим робітником. А все це така легка штука. Товаришу! Не пожалій марних 10 центів і пішли їх на адресу "Укр. Роб. Вістей" у Вінніпегу, а дистанційно книжочку П. Костенка: Людське суспільство а передісторичним розвитку — (або про класовий поділ людства.) За один вечер доведешся про все, чого дотепер не знаєш. І все тільки за 10 центів.

Можна все зробиш, тільки треба хотіти. Можна бути свідомою людиною і вміти не тільки працювати руками, але й пояснити всі причини. Чи хіба-ж тільки пани мають знати все, а робітник має бути лиш працюючим, темним со-творником? Ні! І ще раз ні!

Нім, товариші, треба сказати собі:

— Геть лінивство і байдужність! Хай живе класово свідоме українське робітництво! Праймою самі над собою! Берім примір з наших класових ворогів!

З пролетарським привітом, Ваш Юрко Косач.

ле дарма. Крім кількоханайчотх нещасних вірних ніхто більше не пішов по "шіующу воду" до місіонарів Бельгієцьких володіючих знаменито українською мовою.

Зі свідомого робітництва може ніхто був би й не звертав в цей бік уваги, але стався і тут "спільний фронт".

Головачі української грек. кат. церкви, злучилися спільно з шляхотсько-польським класом і давай слати "свостри мі-досердзя" від хати до хати поодиноким робітників, зиваючи їх під загрозою пекла, йти до церкви. Головну увагу звертали на школу, до якої посилають родичі своїх дітей. Свідомі матері-робітничі дали їм належну відправу.

Зараз в Канаді спільний українсько-католицько-польський фронт, а рівночасно в Варшаві зі соймової трибуни кричить члїний провідник польських клерикалів ks. Lutoslawski: "Zamknąć cerkwie, przemienie je na nasze kościoły, zamknąć hajdamackie szkoły, a wszystkie buntury chłopskie na kresach wschodnich poskromić szubienicami..." Цей їде ясною дорогою по своїй старій традиції: панования шляхти "od morza do morza", а єзуїтський клер на землях Колумба також свідомий своїй задачі, стає руку в руку з українським гр.-кат. по-

літвом, щоби не допустити світла дійсної правди до "малопольського русинського люду", яке несуть робітничі організації.

Свідомість укр.-галицьких мас несе страх польському попову Лютославському та "свострам мідосердзя". Але ж де є та народолобивість, той патріотизм українського попітства, яким вони все чваняться?

Цей спільний фронт є одним з багатьох доказів, що укр. попітство та взагалі міщанство лущиться зі всіми своїми реакційними ворогами, проти собою.

Колі свідоме робітництво свого часу хотіло спільно демонструвати проти Галера, то єзуїтська мораль українського попітства на це не дозволяла, але зі всіми чортами проти робітництва, то так.

Помимо цього спільного фронту "закаменілі" серця робітництва зісталися вірними собі. Свідоме робітництво знає, що на нього наложена також важна місія, не якимись незрозумілими несесими авторитетами, а таки самим собою та грядущими поколіннями, а звучить та місія ось так: "Боротьба зі всім, що стоїть на дорозі до повного соціального та національного визволення".

Ольч.

Toronto, 3. XII. 1923.

М. ІРЧАН.

ЗА ОКЕАН.

(ПОДОРОЖНІ ВРАЖІННЯ.)

(Продовження.)

Всі емігранти, які переїжають через пристань Бремен, без огляду на корабельні лінії, харчуються і сплять у великих "готелях" колись німецького корабельного товариства "Норд Дайчер Лайн". Після війни, як Німеччина залишилася без флоту і економічно підупала, не могло вже самостійно існувати й це товариство. Його будинки влязи в своє користування англійські і американські лінії.

Привели нас у величезну салі, повнісіньку людей, так жінок, як і дітей та чоловіків. Страшний крик, брязкіт посуду, дим, задуха. Як ми тільки увійшли, то хотілося утікати назад. Пригадалася військові казарми в час війни.

З тяжким трудом одержали й ми скромний, але смачний обід. Закурили і розглядаємося. З національностей, переважають в цій масі Словачки, і то молоді хлопці. В цих роках во-

ни дають найбільший процент еміграції до Злучених Держав. Темні, неорганізовані і культурно відсталі. Цими прикметами виробили вони собі ім'я "доброго робітника", послушного і невблагливого, тому словачські емігранти майже не зустрічають ніяких перепон з боку американської влади на виді за море. Словачки знав я з часів війни, бував і в їх гарній країні, але якось не замінити, що вони стоять ще так дуже низько відносно культурного життя. Українці, щоб не хвалитися, це вже *нарід*, а Словачки — абаламучена, темна маса. Жаль мені їх! Ось дивлясь на тих здорових хлопців, яких викохали карпатські ліси і широкі словачські пустині. Заливаються "пальнюкою" і ревуць мадарські пісні. Буфет, де продають пиво і горілку, обложеної виключно Словачками.

3) Слєп.
4) Горілка.

Збоку верещить гармонійка і танцюють Чехи та Болгарі. І хлопці і дівчата. Тільки одні жидівські емігранти держаться осторонь всіх. Вони в кутку, при одному столі розгосподарувалися, геїби дома.

Поспірали голови на руки і першарадіть. — Нагада — це першарадіть в них. Один говорить, всі слухають, а як скінчить, тоді всі нараз починають причитати, але хтось крикне традиційно "Ана-а-а!" і всі раптово втихають. Тоді знов починає хохотити оден. Я не знаю, про що вони говорять, але догадуюсь, що ринають важку справу, бо кожний по черзі висловлює свою думку. Іх звичайно не радо пускують за море, головню в Канаду, і можливо, що діти Барзела, айрані з ріжних держав центральної Європи та споріднені в далекому Бремені спільною кровю і долею, придумують нові способи вилзти. Тільки вони одні з усіх народів (окрім нас трох Українців), творять тут організовану групу.

Мій галицький товариш Іван задивився кудсь в кут і похвільно каже:

— Товаришу! Бачите, он там сидить мабуць галицька жіночка...

Я глянув і побачив під стіною сумне обличчя старої жінки, що вилзла свої стомлені ноги кудсь перед себе і сидить неповоротно.

— Бачу, так що-ж? — Ви подивіться на її очі — каже Іван. — Вона нікого не бачить. Перед нею стоїть те-пер біла рідна хатина, садок і зелені поля... Думками вона в рідній Галичині.

Іван вгадав, бо він теж селянин, тільки бувалий. Але його бітра обсервація навела на мене цілі рої думок. Мимоволі глянув я по стінах, по душіній салі і тихо спитав:

— Сідляйте соток тисяч переїхало сюди наших людей? А всі бідні, всі нужденні, погорблені злидами, покарбовані невипносимим життям. Кидали все, що мали і з потрясаними чорними руками пускалися в далекі світи шукати кращої долі. І в цій салі, в останньому етапі Європи, вони мріяли про рідні села, про кохані вузкі загни землі. Тут мучила їх зневіра і дедляла надія. Безгаламна біднота! Чи хоч нарвчися вони чогось ко-

країні? Чи даліше залишилася попірною масою? Бояюся, що бідність її навчилася тільки одного: ходити в "пальнюкою" абранню і ковиріти, а душа все ще подраїана, заскорюла. Але побачу. Приїду і побачу...

Хоч як тяжко сидіти в цьому гаморі і задусі, але не хочеться нікуди йти. Оба з Іваном студіємо яну масу Словачків і тереузу інших народів. Густа гуща людей, спорідненіх одною долею, а всетаки не однакова поведінка в кожному з них. Культурний студінь і вплив природи пізнали в кожного представника народу, що забрав в цю масу емігрантів. Наших людей мало, вони ідуть звичайно через Гданськ.

Пішмо листи до рідних і товаришів і їдемо в місто. Скрізь чисто і невипносимо сумно. По вулицях густь патрулі поліції. Ввора в Бремені були великі бунти голондних робітників, що закінчилися кров'ю. Сьогодні — якби нічого не було. Ось біжать німецькі діти. Босі, обірані, без шапки, в одних сорочках. Несуть відкине головки сирого, обмазаного в болоті капусті. І жадно,

якби засосні, їдять ту капусту по дорозі. Ніхто не звертає на це уваги — бо такі випадки стали в Німеччині буденнішою.

Заходимо на чай в біднький ресторанчик. Сумні, погорблені постаті сидять за столами, якби грали ролі в театрі. Стільки й мови в них, що не хочеться нікуди йти. Оба з Іваном студіємо яну масу Словачків і тереузу інших народів. Густа гуща людей, спорідненіх одною долею, а всетаки не однакова поведінка в кожному з них. Культурний студінь і вплив природи пізнали в кожного представника народу, що забрав в цю масу емігрантів. Наших людей мало, вони ідуть звичайно через Гданськ.

Пішмо листи до рідних і товаришів і їдемо в місто. Скрізь чисто і невипносимо сумно. По вулицях густь патрулі поліції. Ввора в Бремені були великі бунти голондних робітників, що закінчилися кров'ю. Сьогодні — якби нічого не було. Ось біжать німецькі діти. Босі, обірані, без шапки, в одних сорочках. Несуть відкине головки сирого, обмазаного в болоті капусті. І жадно,

якби засосні, їдять ту капусту по дорозі. Ніхто не звертає на це уваги — бо такі випадки стали в Німеччині буденнішою.

Вечером повертаємо в "готель". Ой і готель-же! У великих салях десятки ліжок, а червоною-брудними матрацами. А в матрацах повно мишеш. Іван, хоч який великий, (два рази довший від мене), а мнишей боїться, як вогню. Хоч не дивинця. В ліжках цілі гніздя і не належить до приємності, як вам в пазуху залізе ціле стадо мишенят.

Майже цілу ніч не спимо. Пани Словачки вигукують мадарські пісні, інші воюють з мишами, а Іван що пів години притирає з переском з кожної штаники по тузюнові. Хитрі миші! Без паспорту і візи, та ще й безплатно, хотілиби переїхати за море.

Страшний вереск не вмовкає цілу ніч в жіночих кімнатах. Ну, дивуватися жінкам не має чого. Бо як кажуть люди: "Жінка не боїться цілого полку драгунів, але на вид одної миші, мліє".

— Так чого-ж дивуватися? (Далше буде.)

Не забувайте про пресовий фонд однокрої української робітничої газети в Канаді!

СТОРИНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

РАДІСТЬ ЧОРНИХ ДУХІВ.

(Немає фейлетон.)

Вест Форт Вайлкс, Онт.

Починаю бідословитися на день, як до патріотично-фашистської резиденції влітає не то радісний, не то напів-божевільний підпоручник Українського Муса (скорочене — Мусоліні), що спав ще сном гриншача та сина про славу Мусоліні. Підпоручник зривав з него іскриво: і важко дилюючи почав зі всієї сили:

— Ого, ого, го-го-го! Ваге, ваге, ваге немі!

— Що ваге? Чого нема? — зиррався перелаканий Мус.

— Ого, ваге, згорів, згорів, ваге-ого! кричав білячий по резиденції підпоручник.

— Кажи вагуне, що сталося? Хто згорів? — кричав з собі Мус, білячий по кімнаті за підпоручника. Але той не міг вивести слова, лише — го-го-го, ваге, згорів.

— Та кажи ваге, хрону! А то белбочеш, тільки такий гарний сон перебив.

— Чорт бери сон... що тут сон... Тут от згорів... згорів народ... народ... — Який народ згорів, і де? — серждів Мус.

— Ні, ні, не народний, а роб... робіт... А чортяк... боля... біля... — Яка там в тебе боля? — Мус вже збирився клякати доктора, як нараз підпоручник вибухнув:

— Болить-болить дім згорів!

— Болить-болить дім згорів!

— Спитав Мус, вилупивши зіпні саблани. — Неваже ж правда?

— А щоби мене так поправді шлях зявний... Згорів, кажу. В самім Вест Форті згорів.

— Гов! — перебив його Мус. Такої кляві я не хочу.

Мовчанка. Ніхотрий черв зявляв час не говорив ані слова, наче ім мову відібрав.

— Так згорів, кажен, га? — сказав Мус, залазивши по напелонському руку на гудак і привинив гаупу позу. — Гарзд, один згорів, а другий ми мусимо сілою відбрати. Кінець большевиків в цій місцевості. Нема ваге їх і не буде. Так я хочу. Тепер, мій дорогий Сашко, поводи мене до свого дімного штабу, підійти та обернувати старшине, а ввечерю у нас буде спеціальне засідання головного штабу. І навіть мого бути присутнім деякі члени головного штабу.

Прийшлиши штабові, руки поклали в рукави і почали оглядати старшине. Оглядали й були радіельні, що дурнели.

Вечер. Крутом бакстова сидів комбатник, офісник і шина братів фашистаб і радиса. Всі звернули очі на Муса. Підійшовши до крила, він почав:

— Шановні громадяно! Вам відомо, що сталося: нашим большевиком обгорів крила. Тепер ми горю. Але не зовсім. Треба взятися за роботу. Не тратьте часу, бо справа важка. Вестфортом большевиком обгорів крила, а фортилітським мусимо обити. Але нам треба на це фонди. А фонди у нас нема. Треба їх дістати у фортилітських робітників. Тільки для цього, щоб ті фонди від них дістати, треба хитрости і хисту. Зовніть же у своїй тварі макітри. І діть до тих робітників і збирайте від них жертви: на інваліди, на вагонні і сироти в старім краю, на біди студенти в Празі, Відні, на Черв. Хрест, на церкву. Але ані словом не проговоріть, що то проти місцевих большевиків їх збирають, бо тоді ані цента не дістане. Чуйте? Ані словом, бо провадимо ніза ціловою душою. Ви вже знаєте, як вишпов наш отуван Петяра в боротьбі проти большевиків. То-ж часинного успіху.

Пшли штабові і збирають... Збирають, але робітники їм замість фонди здоровенну дулю наставляють.

В. Норман.

РАДІСТЬ ЧОРНИХ ДУХІВ.

(Немає фейлетон.)

Вест Форт Вайлкс, Онт.

Починаю бідословитися на день, як до патріотично-фашистської резиденції влітає не то радісний, не то напів-божевільний підпоручник Українського Муса (скорочене — Мусоліні), що спав ще сном гриншача та сина про славу Мусоліні. Підпоручник зривав з него іскриво: і важко дилюючи почав зі всієї сили:

— Ого, ого, го-го-го! Ваге, ваге, ваге немі!

— Що ваге? Чого нема? — зиррався перелаканий Мус.

— Ого, ваге, згорів, згорів, ваге-ого! кричав білячий по резиденції підпоручник.

— Кажи вагуне, що сталося? Хто згорів? — кричав з собі Мус, білячий по кімнаті за підпоручника. Але той не міг вивести слова, лише — го-го-го, ваге, згорів.

— Та кажи ваге, хрону! А то белбочеш, тільки такий гарний сон перебив.

— Чорт бери сон... що тут сон... Тут от згорів... згорів народ... народ... — Який народ згорів, і де? — серждів Мус.

— Ні, ні, не народний, а роб... робіт... А чортяк... боля... біля... — Яка там в тебе боля? — Мус вже збирився клякати доктора, як нараз підпоручник вибухнув:

— Болить-болить дім згорів!

— Болить-болить дім згорів!

— Спитав Мус, вилупивши зіпні саблани. — Неваже ж правда?

— А щоби мене так поправді шлях зявний... Згорів, кажу. В самім Вест Форті згорів.

— Гов! — перебив його Мус. Такої кляві я не хочу.

Мовчанка. Ніхотрий черв зявляв час не говорив ані слова, наче ім мову відібрав.

— Так згорів, кажен, га? — сказав Мус, залазивши по напелонському руку на гудак і привинив гаупу позу. — Гарзд, один згорів, а другий ми мусимо сілою відбрати. Кінець большевиків в цій місцевості. Нема ваге їх і не буде. Так я хочу. Тепер, мій дорогий Сашко, поводи мене до свого дімного штабу, підійти та обернувати старшине, а ввечерю у нас буде спеціальне засідання головного штабу. І навіть мого бути присутнім деякі члени головного штабу.

Прийшлиши штабові, руки поклали в рукави і почали оглядати старшине. Оглядали й були радіельні, що дурнели.

Вечер. Крутом бакстова сидів комбатник, офісник і шина братів фашистаб і радиса. Всі звернули очі на Муса. Підійшовши до крила, він почав:

— Шановні громадяно! Вам відомо, що сталося: нашим большевиком обгорів крила. Тепер ми горю. Але не зовсім. Треба взятися за роботу. Не тратьте часу, бо справа важка. Вестфортом большевиком обгорів крила, а фортилітським мусимо обити. Але нам треба на це фонди. А фонди у нас нема. Треба їх дістати у фортилітських робітників. Тільки для цього, щоб ті фонди від них дістати, треба хитрости і хисту. Зовніть же у своїй тварі макітри. І діть до тих робітників і збирайте від них жертви: на інваліди, на вагонні і сироти в старім краю, на біди студенти в Празі, Відні, на Черв. Хрест, на церкву. Але ані словом не проговоріть, що то проти місцевих большевиків їх збирають, бо тоді ані цента не дістане. Чуйте? Ані словом, бо провадимо ніза ціловою душою. Ви вже знаєте, як вишпов наш отуван Петяра в боротьбі проти большевиків. То-ж часинного успіху.

Пшли штабові і збирають... Збирають, але робітники їм замість фонди здоровенну дулю наставляють.

В. Норман.

ТОВАРИШУ! НЕ ЗАБУВАЙ ВІДНОВИТИ ПЕРЕДАТУ НА "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ".

УВАГА! ПЕРШИЙ РАЗ В САСКАТУНІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ФІЛП СТОВ. УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ

— відіграється —

В ЧЕТВЕР, 13. ГРУДНЯ, В УКР. РОБ. ДОМІ

нову драму в 5-ох діях, з під пера пролетарського письменника т. М. Ірчана п. н.:

ДВАНАЙЦЯТЬ

В цій драмі змальована боротьба революційної ватаги, під проводом Мельничука, Шеремети і Цепка в Східній Галичині, котра перейшла до Галичини з Рад. України, щоб підняти дух бунту в селян проти польської шляхти. Коли вам дороги ваші брати і сестри в старім краю і коли вам дороги ті товариші, котрі боронили на життя і смерть за бідний поневолений народ, так приходьте не тільки ви, Саскатуни, але і з поза Саскатуни з фермерських колоній побачити правдивий образ безсмертної слави дванайцятьох революціонерів і героїську смерть їхніх провідників.

Н. Ордужук, реж.

РОБІТНИЧЕ СВЯТО.

Ошава, Онт.

Заходом філп Укр. Роб. Дому в Ошаві відсвятковано для 7-го листопада в. р. день 6-літньої Російської Пролетарської Революції. Відсвятковано пам'ятний і великий в історії для робітників всего світа день, в якому російські робітники і селянські маси а за ними і робітництво й селянство України скинули з свого карку царя, поміщиків та капіталістів. Розмах і удар були так сильні, що полетів цар стріголов з золотого трону разом зі своєю родиною, полетіли його міністри, фабриканти і поміщики, а за ними все зграя неробів-дарилоді, що знали тільки лити кров з своїх відданих. Удар цей був такий сильний, що затремтів весь буржуазний світ, немов від страшного грому. Пробудився робітник і став прислухуватися. Вістка за вісткою доладала до нас з далекого Сходу, що там робітники і селяне взяли васть в свої руки і правлять собою, що з криком в руках на фронті боронять революцію перед нападом свеситного капіталу. Холій в цій боротьбі з свеситним капіталом робітничу кров лялася ріками, то все-ж такі робітники і селянські радянські републики вистояли перед тим страшним напором капіталу і втрутали здобути революційний раз на завжди. Нічка збройна сила не могла придружити того революційного духа, яким захопився весь пролетаріат та російський як і український. Ще один удар, ще два, і ворог розбитий починає свій відворот, переслідуючи робітників та селянства. Шість догнх років робітники і селяне боронили і боронять Революцію. Та чи мало це інших трудностей пережив цей народ? В сід за вінюю — хороба, голод. Тисячі мушци, жінки і малі діти забрали за небагатаго голодова смерть. Ворог революційного народу вже був винісирі свій зуб і радів як страшна голодова смерть забирала безчисленні свої жертви. Цей ворог думає, що вже зближається кінець робітничо-селянській владі, що він опять стане правити народом як і попередно. Але робітничі маси передержали те все, стали тепер ще крешче на ноги чим попередно і показали всему світові, що ради революції вони готові на всякі хобчі й найбільші жертви.

І ось, ми, ошавські робітники зійшлися разом, щоб відсвяткувати той великий день для робітництва — день шістьлітньої революції. О скільки могли, о скільки приготувалися до того свята. Важне не те, як відсвяткували — чи бідно, чи богато, але в яким настроєві ми його відсвяткували. В той день ми почувалися якимись великими, сильними, та наші мрії в той час линули десь далеко за широкий океан в що країну, де вже панує свобода, братерство, рівність і вірність.

Товариші робітники і робітничі класовости Ошаві! В ім'я наших класових інтересів ми кланчево вас ставити в робітничій ряді! — в ряді, де дістанете вишколення до свідомі боротьби. Увійть собі лише на хвилину тих робітників і селян на Сході, котрі так завзято боронили за свободу, котрі продали так много своєї крові за здобути свободу усьому праціючому і поневоленому людові. Вони все віддали за нас, навіть своє життя. І вони вже ніколи сьогодні Кров продала не провала даром. Не важе-ж ми будемо блядужими на їхній клан до нас за океану? Вони все зробили. А ми що? Чи не сором нам? Киньте сварку та інше непотрібне, бо не на користь це все нам а нашим ворогам, котрі сіють між робітниками роздор лише для того, щоб деким ім було їх вискувати. Зедляємо в одну велику робітничу сімю, та гонім від себе геть всяких профісвітів-дарилоді, які постійно наживаються нашою працею. Ставайте в члени УРД в Ошаві. З отвертими руками ми ждемо на вас і вітаємо вас.

За філію Укр. Роб. Дому, Семенов, секр.

ВІДСВЯТКОВАННЯ ПЕРШОЇ РІЧНИЦІ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ В МУС ДЖО, САСК.

В невідомо, дня 25-го листопада о. р. відсвятковано першу річницю отворення Укр. Роб. Дому. При отворенні цього свята привитав своєю промовою присутніх тов. Денеско. Відтак наступив початок концерту відпіванням Похоронного Маршу. По середині концерту виголосив коротку промову тов. Ніколай з Ріджайні. Окрім робітничих інституцій, які побувають українським свідомим робітництвом по різних місцевостях Канади, безліччю окрема посявня присутній ціль і завдання та котрі інституції в Мус Джо. На цій Домі зявлять ще поважна сума догву, який є нашим робітничим обовязком сплатити, як можливо найскорше. Завідав отже присутніх до жертва на цю ціль, після чого зібрано суму \$403.70.

При цій концерт зявав слово тов. Янчук, котрий опять говорив про користь Робітничих Домів в Канаді для усього українського робітництва, як і про користь для робітництва взагалі. Згадав про визиск діточок праці в Злучених Державах, де один мільон дітей від 7 до 15 років працює в різних капіталістичних заводах. Родичі тих дітей переходять з міста до міста за роботою й голодують помімо того, що складали переповнені продукцією. І чи догво ще так має бути, щоб ваші діти ще з малого динства оставали свою сіду пажеравому капіталу, а ви на ділявсь від когось на мушвання і з голоду примирали? Тож до праці товариші і товаришки над освітлюванням самих себе і над скріпленням своєї робітничої армії до боротьби з ворогом.

Імена жертводавців, що зложили свої жертви на сплату догву Укр. Роб. Дому в Мус Джо, Саск.: Укр. Роб. Дім з Ріджайні \$30.00; по \$25.00: О. Денеско, В. Пичула, С. Янчук, І. Гузей, І. Галадій, І. Вахнів, Т. Керничий, Н. Мельничук; П. Кругель \$20.00; по \$10.00: Дм. Мельничук, П.

ТРЕТЯ РІЧНИЦЯ ОТВОРЕННЯ УКР. РОБ. ДОМУ В ЕДМОНТОН, АЛТА.

Шелецький, М. Гера, Н. Сліпник, І. Прокопюк, І. Кожен, М. Сажар, І. Каріцький, Р. Бесараба; по \$5.00: Анна Бесараба, М. Кривошак, М. Яструбчак, П. Яструбчак, Б. Сміт; по \$2.00: П. Капустинський, І. Будинський; по \$1.00: Р. Капустинська, Зен. Горайчук, Е. Коєс, П. Ніколай, Пар'Капустинська, Кат. Мамчур, І. Пичула, П. Котик, М. Дима, Михайлок, М. Черниш, М. Слобода, О. Гуцза, Свенсер, Ю. Мадрига, І. Яворський, В. Янчук, Т. Помаранський, В. Ролік, М. Бабін, В. Москалик, П. Москалик; Мідак \$3.00; вітальні колекти \$9.70. Разом \$403.70.

Всім жертводавцям щира подяка. С. Янчук, секр.

Заслуги Робітничого Дому для робітництва — величезні. Робітництво завжди присутнє до зложення на береги. Концерт випав вдоволяючо. По-середіні концерту зявав слово тов. І. Клібановський. Поясвивши присутнім користь робітничих інституцій побуванням українським робітництвом в Канаді, безліччю також згадав про боротьбу робітників в Європі та про Радянські Републики, які вже починали горожанську боротьбу та звільняв тепер до відбудови краю. Відтак безліччю завивав присутнім до зложення жертв на сплату догву, який ще тяжким камнем лежить на УРД в Едмонтоні. Присутні робітники і робітничі відділення щиро на цей завіт і зложили на цю ціль \$622.21.

Імена жертводавців: По \$25.00: П. Якимець, М. Кислинчук; Ф. Ромик \$20.00; Василь Костюк \$15.00; по \$10.00: М. Дьявський, Т. Коцакевич, Г. Сауцький, Оп. Шидловський, Ст. Баган, Емілія Строч, П. Верстюк, М. Якимчук, Н. Позняк, Н. Стефанюк, П. Оніщук, О. Рогаченко, В. Томак, Ф. Шенчук, І. Клібановський, О. Стретенка, В. Нікіфорук, О. Бодник, П. Мироник, Тр. Савич, П. Гузар, І. Воронка, К. Лулул, Д. Рижук, І. Кушнір, С. Чокан, І. М. Вжаколан, Ар. Качанов, Я. Татко, В. Саковський, М. Юрійчук, П. Лутчак, М. Шидловський, П. Селенчик, Анна Вірстюк; по \$5.00: Катерина Канацький, А. Дьявська, М. Гузар, П. Кирилюк, І. Біжок, А. Гудима, Олена Вакалюк, І. Шапка, Д. Юркіна, П. Пантелюк, Я. Падірич, Ю. Гнатичин, В. Погорельський, І. Гудима, Г. Унгурян, т-ка Костюк, І. Іванчук, Ю. Лещук, Д. Віхрестов, М. Маковийчук, Н. Кулій, Стефан Оніщук; М. Флорук \$3.00; по \$2.00: Бойко (маленький), В. Базук, М. Захарчук, І. Лисак; по \$1.00: т-ка Строч (маленька), Ст. Строч, В. Строч, Лотницький (маленький), М. Оніщук, Костюк, Верстюк, Марія Босювич, Н. Селенчик, Куличин, Краківський, А. Мироник, Котик, М. Тарабас, Лисенко, М. Стесун, Дм. Пік, Дьявський (маленький); по \$0.50: Гудима (маленька), Рогаченко (мал.), Софія Різн, М. Оніщук, Ю. Оніщук, Семкович; маленька Лотницька 25 ц.; дрібної колекти \$15.36. Разом \$522.61.

Честь Вам і слава Товариші! Товариші! Честь Вам і щира подяка маленькій пролетарській діточці, що своїми дрібничими дитячими рученцями ви несли свої лепти на жертву своєї робітничої святині. Приходять всі і користають з науки в Робітничому Домі та виростають на славу своім дорогим родичам а на бездоля всім ворогам робітничої літератури.

Зяв Д.Р.Д.

П. С. Якщо в цій спіді жертв зявляла яка помилка або чесь ім пропущене, як такий повідомить про секретаря УРД.

ЧИТАЧІ ДЛЯ СВОЄЇ ГАЗЕТИ!

— Луцбрук, Алта. — Товаришу Редактор! Простіть, що я трохи приліпав до відомого передатки на наш часопис, але як звісно, не моя вина, це звичайна доля робітника й фермера — біда, брах грошей. Послаю Вам \$10.00, які посылить за минуле і на будуче. Хай росте і розвивається наша преса на славу всім праціючим!

Дмитро Віган.

ГЕРСВІДА, ОНТ. — ДОРОГІ ТОВАРИШІ!

Сповняю пролетарський обовязок і висилаю \$5.00 на "Оборонний Фонд УРД", бо я постановив платити \$10.00 річно на піддержку догву нашій пресі. Хай не думають наші патріоти, що вони можуть знизити нашу пресу процесами, бо-ж наша преса не сама, а за нею стоять тисячі пролетарів, які на кожній поплик преси дадуть її поміч, бо вона тільки нам служить і за наші тижні зарплативан гроші видається. Я вірю, що ми робітники і на далі будемо підтримувати нашу дорогу газету як піддержували досі.

В. Ворошило.

БЕНФ, АЛТА. — ТОВАРИШУ РЕДАКТОР!

Послаю Вам \$4.00 на передплату, \$2.00 на пресовий фонд "УРД", \$1.50 на передплату "Т.П.", \$1.00 на пресовий фонд "Т.П.", \$1.00 на Оборонний Фонд "УРД", \$4.00 на сплату догву УРД і \$2.50 на книжки. Хай же наша преса і наша інституція УРД!

О. Русак.

ТІМІНС, ОНТ. — ДОРОГІ ТОВАРИШІ!

Послаю Вам \$4.00 на відновлення передатки, \$2.00 на оборонний фонд від мене і \$5.00 від т. В. Карпа і \$2.00 від т. М. Вижюка, що робить разом \$13.00. Кампанія в користь нашій пресі була переведена в Тімінс в місяці грудня.

В. Бачинський.

ЕРІД, АЛТА. — ДОРОГА РЕДАКЦІЕ!

Послаю Вам \$4.00 на передплату від себе і \$9.00 від трох товаришів як нових передплатників. Крім цього послано також на пресовий фонд \$5.75 від себе і від товаришів та товаришок, імена яких прошу поклавати на сторінках "УРД". Хай же наша преса!

Ніколай Лисенко.

ШІАГО, ІЛ. — ДОРОГІ ТОВАРИШІ!

Послаю Вам \$6.00 на книжки і \$4.00 на пресовий фонд "УРД". Я зараз тепер змогаю порою кожний робітник повинен якнайбільше користати з читання нашої робітничої літератури.

І. Кузьмич.

КЛЕРКБОРО, САСК. — ДОРОГІ ТОВАРИШІ!

Послаю Вам \$5.00 на пресовий фонд "УРД", \$1.00 на пресовий фонд "Т. П." і \$1.00 на прес. фонд "Т. Р." Хай же наша преса!

Василь Луцьк.

ДОНБЛЕЙ, САСК. — ДОРОГІ ТОВАРИШІ!

Дорогий Редактор! Послаю Вам \$5.00 на сплату догву УРД, \$2.00 на книжки "Теорія історичного матеріалізму", \$3.00 на пресовий фонд і \$2.00 на оборонний фонд "УРД". Послаю і ще підляю як буде треба на оборонний фонд, хай наші відпавні знають, що процесами не знизити ані навіть не ослаблять нашої преси. Навпаки, кожний їх атак вимірний на нашу газету "УРД", тільки їм скріпшит. Папанки думають, що як не можуть винимати грошей від свідомих робітників своїми звичайними маніпуляціями, способами та стягнуть їх з нашої газети процесами. Але вони ошибаються, бо таких свят небагато, а ми такі нашого цента не дамо їм добровільно. Визнаю всіх робітників і робітниць і надалі працювати в користь нашої зброї, себто "УРД".

Іван Будинський.

ЛЕТРІДЖ, АЛТА.

Звертаюся з просьбою через наш часопис "УРД" до тов. В. Гонташа, щоб замість мені позичку свого часу суму, зложив на пресовий фонд "УРД".

Згаданий тов. перебуває тепер в Норлет, Алта.

Ми всі свідомі робітники прекрасно знаємо, що для піддержання при стурбованні нашої робітничої преси являється кончева потреба грошей. Тож в ще раз звертаюся до товариша В. Гонташа, щоб згадавши суму зложив обовязково на прес. фонд "УРД".

З товаришським привіттом, Е. Максим.

ХТО ПОТРЕБУЄ

вугля і дров хай замовляє телефоном Д. 4086. Маю свої копії і зможу кожде замовлення скоро і добре обслужити.

Анна Панчук.

ПЕРШИЙ РАЗ НА СЦЕНІ В ІСТ КИЛДОНАН!

В суботу, дня 15-го грудня в. р. Відділ Українського Робітничого Дому в Іст Килдонан відіграє в Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан славу драму в трох діях, пролетарського письменника й драматурга т. М. Ірчана, п. н.:

БЕЗРОБІТНІ

В цій драмі представляється нужденне життя безробітних мушци як також і жінки, які виснажені голодом і холодом, без найменших средств до життя, тинаються безради на своє тіло. Дальше в драмі малюється підлість і нахабство, честь і ширість. Головну ролю в цій представлено відіграє тип місничого, поважного, рішучого й непохитного бунтара, котрий казує на одинокій спосіб боротьби за знищення нищого несправедливого суспільного ладу, який, опираючись тепер на несправедливих капіталістичних законах і не дає змоги життя робітничій класі.

Приходять на це представлення громадою і кланте своїх знакомих.

Початок о год. 8.30 ввечерю. Ціни місьп-лише по 35 ц.

УВАГА! ТРАНЖКОНА! УВАГА!

Повідомляється всіх членів Відділу Укр. Роб. Дому, що в невідомо, 30. грудня, о годіні 2-ій по полудні, в Укр. Роб. Домі відбудуться Загальні Річні Збори зі слідуючою програмою:

1. Отворення зборів.
2. Платення залеглого податку.
3. Принимання нових членів.
4. Справоздання заряду, у правителя "Укр. Роб. Дому" і ріжних комітетів.
5. Укр. Діточа Школа і учитель.
6. Укр. Діточа Мандолінова Оркестра.
7. Укр. Роб. Бресова Оркестра.
8. Представлення, спів і концерти.
9. Просвітні і організаційні справи.
10. Наше відношення до місцевих т. з. "патріотичних" і католицьких організацій.
11. Ріжні справи.
12. Вибір заряду, управителя і ріжних комітетів на 1924 рік.

Кожний член Відд. УРД повинен обовязково взяти участь в цих зборах.

Також проситися всіх українських робітників і робітниць Транскони прибути на наші Загальні Річні Збори, пригладитися нашій роботі та після свого розуміння осудити її.

КОШИКОВИЙ БАЛЬ

Це є вечер перед Новим Роком. На бали будуть виголошені промови, як також буде музика і танці до самого рана. Вступ для жінци вільний.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ ВСІХ ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ, ЩО Т-ВО "ЗЛУКА" ІМ. РОЗИ ЛЮКСЕМБУРГ УЗБРОЕ СВОЇ ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ В НЕДІЛЮ, 6-ГО СІЧНЯ, О ГОДИНІ 2-ІЙ ПО ПОЛУДНІ.

Проситися всіх прибути на час.

Спільний Комітет.

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ УРД. В ЕДМОНТОНІ.

Едмонтон, Алта.

Подается до загального відомо всім членам і членкиням, що Річні Збори членства Укр. Роб. Дому в Едмонтоні відбудуться дня 2-го січня 1924 р.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

- 1) Отворення зборів.
- 2) Вибір президії на час зборів.
- 3) Провірення членів.
- 4) Справоздання заряду і функціонарів.
- 5) Справоздання контрольної комісії.
- 6) Внески і пропозиції на добро організації.

ЗАМОВЛЯЙТЕ, БО НАКЛАД НЕВЕЛИКИЙ!

Адміністрація "Укр. Роб. Вістей" одержала нові книжки робітничого письменника М. ІРЧАНА:

ТРАГЕДІЯ ПЕРШОГО ТРАВНЯ

Це більший том споминів нашого письменника з горожанської війни на Україні в 1920 році. З книжки довідається про перебування галицької армії на Україні та про її життя і зраду на фронті. Будете мати змогу представити собі всі картини з революційної української боротьби. Дотепер про цю книжку появилоса багато прихильних рецензій і вона являється цінним-історичним документом. Кожний свідомий робітник повинен мати її в себе. — Ціна 50 центів.

ДРУГА ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА:

ФІЛЬМІВ РЕВОЛЮЦІЙ

В ній представлена в коротких мистецьких оповіданнях революція на Україні. Книжка ця перекладається в Америці на англійську мову і літературна вартість її велика. — Ціна 25 центів.

ХТО ХОЧЕ ЗНАТИ ВІРНУ ІСТОРІЮ ПОВСТАНЦІ ЧЕРВОНОЇ ВАТАГИ В ГАЛИЧИНІ В 1922 РОЦІ ПІД ПРОВОДОМ Т.Т. Мельничука, Шеремети і Цепка, нехай замовить собі книжку:

ДВАНАЙЦЯТЬ

В ній, в драматичній формі представлено життя наших робітничих Борців і їх героїська смерть. Ціна 50 центів.

ПРО ТЯЖКІ ЗЛІДНІ РОБІТНИКІВ, ВИ ДОВІДАЄТЕСЯ З КНИЖКИ:

БЕЗРОБІТНІ

Ціна 50 центів.

Про тяжкі злідні робітників, Ви довідаєтесь з книжки:

БЕЗРОБІТ